

«ՀԱՅԱՍՏԱՆ» ամսագրի ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆ

№ 6.

ՏԻԿ. ՄԱՐԳԱՐԻՏ

ԳԱՍԱՐԱՆՈՒՄ

Կոմկոհա մէկ արարածով

891.99Կ.
Մ-35

Թ Ի Ֆ Լ Ի Ս

Էլէկտրասպ. Օր. Ն. Աղանեանի, Պոլից. 7

1913

2011-02

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԽՈՐՀԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԹԱՏՐՈՆ

891.99 յ.

№ 6.

Մ-35

ԱԿ

ՏԻԿ. ՄԱՐԳԱՐԻՏ

ԳՐԱՍՏԱՐԱՆՈՒՄ

1001
9596

Կոմիտաս մեկ արարածով

Թ Ի Ֆ Լ Ի Ս

Էլեկտրասպ. Օր. Ն. Աղանեսյանի, Պոլից. 7

1913

ԴԱՍԱՐԱՆՈՒՄ

Կոմիտեի մէկ արարւածով

ԳՈՐԾՈՂ ԱՆՁԵՐ

Տեսուչ

Վարժունի

Օննիկ, Մուշեղ, Յակոբ, Տիգրան, Աստղիկ, Շա-
միրամ և ուրիշ աշակերտ—աշակերտուհիներ:
Ծառայ

Բեմը ներկայացնում է դասարան: Աջ կողմում դուռ,
գիմաքը լուսամուտներ: Սեղան և աթոռ ուսուցչի հա-
մար. խորքում նստարաններ, սեղանի մօտ գրատախ-
տակ: Պատերին զանազան նկարներ և քարտէշ:

ՏԵՍԱՐԱՆ 1.

ՄՈՒՇԵՂ. (զրքերը տեղաւորելով) Դեռ վաղ է.
ոչ ոք չի եկած: (Նայում է շուրջը) Վահ, Օննիկի
զրքերը, նա արդէն եկել է: Եւ ի՞նչու չը գայ.
ինձ էլ որ այնքան սիրեն ուսուցիչները, ես էլ
շուտ կը գամ: Չեմ հասկանում թէ ի՞նչ են
գտել նրա մէջ: Մի քիչ գեղեցիկ է զրոււմ, այդ
է էլի... Կարծեմ այսօր ես էլ վատ չեմ զրել:
(Բաց է անում տետրակը) Այո, ինչ մաքուր եմ
զրել. սխալներ էլ շատ չը պիտի լինեն: Վերջա-

պէս պիտի կարողանամ հասնել այդ անպիտան Օննիկին: Երէկ վարժուհին տեսչի առաջ գովեց նրան, իսկ իմ տետրակի վրա այնպէս խեթ-խեթ նայեց: Ես տեսայ ինչպէս Օննիկը աչքի տակով ինձ էր նայում: Դասամիջոցին էլ Շամիրամի հետ ծիծաղում էին և իմ կողմը նայում: Ես ձեզ ցոյց կը տամ (ըռնցքով սպառնում է օղի սէջ): Մի այնպիսի բան բերեմ ձեր գլխին: Դեռ տեսնեմ՝ Օննիկը ուր է... (դուրս է գնում):

ՏԵՍԱՐԱՆ II.

ԱՍՏՂԻԿ

ԱՍՏՂԻԿ. Օխայ, ամենից վաղ եմ եկել. դեռ ոչ ոք չը կայ: Երէկ վարժուհին ասաւ որ շուտով մեզ Զատիկի տօներին արձակելու են: Մէկ ամիս էլ ու տարին կը վերջանայ: Ա՛խ, արդեօք կը փոխեմ դասարանս թէ ոչ: Ամենից շատ թւաբանութիւնից եմ վախենում (մօտենում է գրաստախտակին եւ թւեր է հաշւում):

ՏԵՍԱՐԱՆ III.

ԱՍՏՂԻԿ եւ ՄՈՒՇԵՂ

ՄՈՒՇԵՂ. (շտապով վազում է դէպի Օննիկի գրքերը, Աստղիկին չը նկատելով) Ուսուցչանոցում նստած տետրակներ է դարսում: Այդքան էլ երես կը տան... Մի խայտառակեմ որ... (շտապով քրքրում է Օննիկի տետրակները): Զէ, սա չէ, սա էլ չէ... Ահա դտայ. անպիտանը սր-

բան մաքուր է դրել (վերցնում է գրիչը եւ ամբողջ տետրակը խաղաղում. յետոյ դարձեալ տետրակը տեղն է դնում եւ վազում դէպի լուսամուտը): Երանի ոչ ոք չը տեսնի ինձ... (Լուսամուտից դուրս է թռչում):

ԱՍՏՂԻԿ. (ստաջ գալով) Վայ, այս ի՞նչ տեսայ. Մուշեղը կեղտոտեց Օննիկի տետրակը: Հիմա Օննիկը որ գայ, ի՞նչ անեմ: Բա չասեմ. ասում են՝ խաբար մի տայ, խաբար տալը լաւ բան չէ: Ի՞նչ անեմ ապա...

ՏԵՍԱՐԱՆ IV.

ԱՍՏՂԻԿ, ՏԻԳՐԱՆ, ՅԱԿՈԲ, ՇԱՄԻՐԱՄ

ՏԻԳՐԱՆ. Ես չասացի՞ որ դեռ շատ վաղ է, մեր ընկերները դեռ չեն եկել:

ՅԱԿՈԲ. Ոչինչ, մի անգամ էլ կը կրկնենք դասերս: (Դարսում են զրքերն եւ տեղաւորում տետրակները):

ՇԱՄԻՐԱՄ. Բարեւ, Աստղիկ. տէս, մեր ծաղիկները բացել են: Այս փունջը վարժուհու համար է:

ԱՍՏՂԻԿ. (վազում ընում է Շամիրամի ձեռքը) Ախ, սրբան թարմ են ու հոտաւէտ (հոտ է քաշում):

ՇԱՄԻՐԱՄ. (Գրքերը դնում է նստարանում): Գնանք, Աստղիկ: Ես ուզում եմ ծաղիկներին վրա շուր սրսկել, մինչև վարժուհու գալը կարող են թառամել: (Գնում են: Տիգրանը եւ Յակոբը գրաստախտակի վրա գրում են):

ՅԱԿՈԲ. Տես, այսպէս պէտք է բազմապատկել:

ՏԻԳՐԱՆ. Բոլորովին այդպէս չէ. դեռ դու չես հասկացել թէ ինչպէս պէտք է բազմապատկես: Տես, ահա այսպէս (գրում է):

ՅԱԿՈԲ. Ախ, այդ թւաբանութիւնը շատ դժւար է գլուխս մտնում: Ի՞նչ ես կարծում, մեր հասակից բարձր բաներ չե՞ն հարցնում:

ՏԻԳՐԱՆ. Ինձ համար թւաբանութիւնը մի խաղ է, բայց քերականութիւնը ուղղակի հոգիս հանում է: Մայրիկս ասում է՝ մէկ որ հասկանամ—հեշտ է. բայց որ չեմ հասկանում ու չեմ հասկանում:

ՅԱԿՈԲ. Ապա Օննիկը ինչպէս ամեն առարկայի մէջ աջող է: Երէկ վարժուհին գովեց նրան տեսչի առաջ:

ՏԻԳՐԱՆ. Իսկ Մուշեղը նկատեցի՞ր ինչպէս էր նայում Օննիկին: Եթէ կարողանար, ողջ-ողջ կուլ կը տար:

ՅԱԿՈԲ. Հազիւ էի ծիծաղս պահում, երբ Մուշեղին դուրս կանչեցին: Ա՛յնպէս շփոթեց, գունատեց, սկսեց կակազել... Աստղիկը հօ ի-գուր չէ նրան կակաղ կանչում:

ՏԻԳՐԱՆ. Ասենք Աստղիկն էլ մի բարի պըտուղ չէ. նա էլ խաբարբզան է: (Դրսից լսում է Մուշեղի երգի ձայնը. Յակոբն ու Տիգրանը վազում են լուսամտի մօտ):

ՅԱԿՈԲ. Վահ, Մուշեղ, այս ի՞նչ վաղ ես եկել:

ՄՈՒՇԵՂ. (լուսամտի առաջ զարով) Ի՞նչ էք տաք սենեակում նստել: Դուրս եկէք: Տեսէք, ի՞նչ արև է...

ՏԻԳՐԱՆ. Դասերս ենք պատրաստում:

ՄՈՒՇԵՂ. Որքան էլ պատրաստեք, դարձեալ հօ Օննիկին են գովելու, ձեզ չէ. (Ներս է թռչում եւ բռնելով ընկերների ձեռքերը կամացուկ ասում) Ես ձեզ մի հետաքրքրական բան եմ պատմելու Օննիկի մասին: Նա որ իրան ամենից խելօք և կարգապահ է ցոյց տալիս... Այսօր շատ վաղ եկայ դպրոց, մտայ դասարան. լուսամտից ի՞նչ եմ տեսնում: Այդ ձեր պատուական Օննիկը ծառն է բարձրացել, տակն էլ կանգնած է մեր ուսումնարանի ծառայի որդին, այն թմբած կարօն, ու չարչարում են թռչնի բունը ցած բերեն: Կարօն ներքևից օգնում էր, իսկ Օննիկը խողանակի կոթով դուրս էր քաշում բունը: Ես դիտմամբ բարձր թիկթիկացրի. վախեցան թէ տեսուհն է, խողանակը թողին, փախան...

ՅԱԿՈԲ. Զճմարիտ:

ՄՈՒՇԵՂ. Ի հարկէ:

ՏԻԳՐԱՆ. Ապա Օննիկը ո՞ւր է այժմ:

ՄՈՒՇԵՂ. Մտել է ուսուցչանոց. սուտ Բրիտտոսի պէս նստել, տետրակներ է դարսում:

ՅԱԿՈԲ. Էժան չի նստի այդ բանը Օննիկի վրա: Յիշում ես՝ տեսուչը ի՞նչպէս պատժեց Կարօին, որ քարեր էր ձգում ծառին:

ՄՈՒՇԵՂ. Օննիկը պիտի քանդէր թռչնի բունը ու յետոյ մեզ վրա դնէր. չէ՞ որ ամբողջ

ուսումնարանում նրան խելօք են համարում.
 Դժ պիտի կասկածէր: Մենք պիտի պատժէինք:
 Եկէք, որ այդպէս է, մենք էլ նրան մի լաւ
 պատժել տանք: Դեռ ոչ ոք չը կայ: Գնանք, ես
 ծառը կըբարձրանամ, իսկ դուք կօգնէք:

ՏԻԳՐԱՆ. Մեզ կարող են պատժել:

ՄՈՒՇԵՂ. Բայց չէ՞ որ Օննիկը մեզ վրա էր
 դնելու և մեզ պատժել տալու: Այժմ բոլորս կա-
 սենք թէ տեսանք՝ ինչպէս Օննիկը քանդեց բու-
 նը: (Տղաները տատանում են): Էհ, վախկոտներ.
 սիրտ չունէք, հա՛...

ՅԱԿՈԲ. Ո՞վ է վախկոտ (դուրս է թռչում
 լուսամուտից. Տիգրանն էլ ետեւից):

ՄՈՒՇԵՂ. Ախ, Օննիկ, մի պատիժ ուտեցնեմ
 որ... Այ թէ կը ծիծաղես (ինքն էլ դուրս է թռչում:
 Միւս կողմից լսում է երեխաների խմբական երգ—
 զարունքին նիւրած):

ՏԵՍԱՐԱՆ V.

ԱՍՏՂԻԿ և ՇԱՄԻՐԱՄ

ՇԱՄԻՐԱՄ. Այսպէս աւելի թարմ կը ֆան,
 մինչև վարժուհու գալը (ուղղում է ծաղիկները):

ԱՍՏՂԻԿ. Երանի քեզ, Շամիրամ, կարող ես
 ծաղիկներ բերել վարժուհուն:

ՇԱՄԻՐԱՄ. Դրա համար ես տխրում: Ուզում
 ես կէսը քեզ տամ, միասին կը տանք վարժու-
 հուն (զնում են լուսամուտի մօտ որ ծաղիկները կէս
 անն):

ԱՍՏՂԻԿ (դուրս նայելով). Տես, տես, Շամի-

րամ, անպիտան տղերքը թռչնի բունը քանդում
 են:

ՇԱՄԻՐԱՄ. Արդէն ցած են դալիս: Խոզա-
 նակի կոթն էլ կոտրեցին: Վահ, Մուշեղը կախ է
 ընկել ծառից:

ՏԵՍԱՐԱՆ VI

ՆՈՅՆԵՐ և ՄՈՒՇԵՂ, ՅԱԿՈԲ, ՏԻԳՐԱՆ.

ՄՈՒՇԵՂ. (ղրսից) Թողէք ամեն բան թափ-
 թփած. թող գան տեսնեն և Օննիկին պատժեն
 (պատուհանով ներս է թռչում, միւսներն էլ նրա ե-
 տեւից. Աղջիկները մի կողմն են քաշում):

ԱՍՏՂԻԿ. Քիչ ֆապ մեզ ոտքի տակ տայիք:
 ՄՈՒՇԵՂ. Հախ, կը լինէր, խաբարեզան:
 (Տղերքը անցնում են գրատախտակի ետեւ):

ԱՍՏՂԻԿ. Իսկ դու կակազ: Դեռ սպասի, քո
 օրդ կը տեսնես:

ՄՈՒՇԵՂ. Կը սպասեմ, ի՞նչ ես անելու:

ԱՍՏՂԻԿ. Բոլոր արածներդ մէկ մէկ պատ-
 մելու եմ տեսչին:

ՄՈՒՇԵՂ. Խաբարեզան, խաբարեզան...

ՏՂԱՆԵՐԸ. Խաբարեզան, խաբարեզան...

ԱՍՏՂԻԿ. Սպասեցէք, մէկ ասեմ որ թռչնի
 բունը քանդեցիր:

ՄՈՒՇԵՂ. ասա, օրդ տես...

ՏԻԳՐԱՆ. Ապա մի փորձիր...

ՅԱԿՈԲ. Տեսնենք ի՞նչպէս ես ասում:

ՇԱՄԻՐԱՄ և ԱՍՏՂԻԿ. Կասենք, կասենք:
 (Տղաները ընկնում են նրանց ետեւից):

ՄՈՒՇԵՂ. (հասնում է եւ Շամիրամի ձեռքից փունջը խլելով՝ փետում է): Այս էլ ասան, այս էլ: Կարծում ես, քեզանից վախեցող եմ: (Շամիրամը լաց է լինում: Զանգ: Աշակերտները աղմկելով ներս են թափում եւ իրար հրելով տեղերը ընկում. Շամիրամը շարունակում է հեծկտալ):

ՏԵՍԱՐԱՆ VII

ՆՈՅՆԵՐ, ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐ եւ ՕՆՆԻԿ.

ՕՆՆԻԿ. (ներս մտնելով) Տղերք, թւաբանութեան ուսուցիչը ծառայ է ուղարկել, որ հիւանդ է ու այսօր չի պարապի...

ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԻՅ ՇԱՏԵՐԸ և մանաւանդ **ՄՈՒՇԵՂԸ.**—Ուռնա... կեցցէ... (Մէկը սկսում է սեղանին թմբկահարել շուրջալար, մի քանի աշակերտ դուրս են գալիս պարելու, մի երկուսն էլ քերանով դուրսով են ածում: Շամիրամը հեծկտում է):

ՕՆՆԻԿ. Լռեցէք, լռեցէք: Այս ի՞նչ է: (ականջները փակում է. ներս է մտնում վարժուհին):

ՏԵՍԱՐԱՆ VIII

ՆՈՅՆԵՐ եւ ՎԱՐԺՈՒՀԻ.

ՎԱՐԺՈՒՀԻ. Այս ի՞նչ աղմուկ է: Զէք ամաչում: (Բոլորն էլ փախչում են տեղերը: Մուշեղը թոչում է նստարանի վրայից, իր տեղը կանգնելու համար): Ո՞վ էր պար գալիս:

ԱՄԵՆ ԿՈՂՄԻՑ. Մուշեղը, Մուշեղը...

ՕՆՆԻԿ. (բարձրաձայն) Ոչ, օրիորդ. բոլորն էլ աղմուկ բարձրացրին, երբ ասացի որ ուսուցիչը հիւանդ է... Մենակ Մուշեղը չէր:

ՎԱՐԺՈՒՀԻ. Նստեցէք: (Դիմելով Շամիրամին): Իսկ դու ի՞նչ ես լաց լինում...

ԱՍՏՂԻԿ. (մէջ մտնելով) Օրիորդ ջան, Շամիրամը ձեզ համար մի սիրուն փունջ էր բերել (Մուշեղը ծածուկ բռնեց է ցոյց տալիս), իսկ ուղաները ձեռքից խլեցին ու գզգզեցին...

ՎԱՐԺՈՒՀԻ. Դու պէտք է միշտ ուրիշի տեղ պատասխանես ու խաբար տաս: Շամիրամին էի հարցնում: Լաւ է, Շամիրամ, լաց մի լինի: Շատ շնորհակալ եմ որ ինձ համար ծաղիկներ էիր բերել: Տղաները գիտես որ կուել են սիրում (Աստղիկը մատ է բարձրացնում իբր թէ ուզում է էլի մի քան ասել): Աստղիկ, երեւի էլի մէկի մասին մի բան պիտի յայտնես: Թող, բաւական է: (Աստղիկը գլուխը ցած է գցում. Մուշեղը զգալունի ջգրացնում է՝ «հէ, հէ»): Երեխաներ, թւաբանութեան ուսուցիչը չի եկել. ես փոքրերի հետ դաս ունեմ, տեսէք՝ որ էլ աղմուկ չը լսեմ: Մի խնդիր կը տամ, բոլորդ էլ լուծեցէք: Ով կը վճռի վերջացնի, կարող է հանգիստ դուրս գնալ ու պարտէզում խաղալ. միայն թէ տեսէք, ուրիշ գասարաններին չը խանգարէք: Ուշադրութեւն: (Կարդում է զրքից) «Մանութում 16 ֆունտ ալիւրը խառնեցին 17 ֆունտ ալիւրի հետ: Առաջին տեսակի գրւանքան արժէր 4 կ., իսկ երկրորդինը 5 կ.: Ամբողջ ալիւրը ծախեցին այնպէս, որ ոտացան 16 կոպ. օգուտ: Քանիսով ծախեցին ալիւրի գրւանքան»: Մուշեղ, ապա եկ գրատախտակի մօտ ու կրկնիր խնդիրը:

ՄՈՒՇԵՂ. (Գալիս է գրատախտակի մօտ. կակազելով) Մի խանութում... երկու տեսակի ալիւր: Մէկից առան 16 գրամաքայ, գրամաքան... արժէր... (կանգնում է):

ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԻՑ ՄԷԿԸ. (Թելադրելով, կամացուկ) Ութը... ութը...

ՕՆՆԻԿ. (կամացուկ) Ի՞նչ ես սխալացնում...

ՄՈՒՇԵՂ. Արժէր... (դէս ու դէն է նայում):

ՏԻԳՐԱՆ. (մասներով վարժունուց ծածուկ ցոյց է տալիս չորս):

ՄՈՒՇԵՂ. Չորս կոպէկ... Իսկ միւս տեսակի գրամաքան... արժէր վեց կոպէկ:

ՎԱՐԺՈՒՀԻ. (ուղղելով) Հինգ կոպէկ:

ՄՈՒՇԵՂ. Հինգ կոպէկ: Միւս տեսակից էլ առել էին... (կրկին կանգնում է)...

ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԻՑ ՄԷԿԸ. (կամացուկ թելադրելով) Քսան... քսան...

ՄՈՒՇԵՂ. Քսան...

ՕՆՆԻԿ. Օրիորդ, դիտմամբ այստեղից շփոթեցնում են:

ՎԱՐԺՈՒՀԻ. Տիգրան, ի՞նչքան գրամաքայ:

ՏԻԳՐԱՆ. Տասն և եօթը:

ՄՈՒՇԵՂ. Տասն և եօթը: Ծախեցին և օգուտ ստացան...

ՎԱՐԺՈՒՀԻ. 16 կոպէկ: Քանիսով էին ծախում ալիւրի մի գրամաքան: Գրիր թւերը գրատախտակի վրա:

ՄՈՒՇԵՂ. 16-ը 4 կոպէկով, 17-ը 5 կոպէկով, 16 կոպէկ օգուտ ստացան:

ՎԱՐԺՈՒՀԻ. Չարութիւն անելում վարպետ

ես, տեսնենք՝ խնդիրը ի՞նչպէս ես լուծում: Դուք էլ լուծեցէք ձեր տետրակներում: Օննիկ, յետոյ տետրակները կը հաւաքես և կը բերես ուսուցչանոց: Տեսէք, որ էլ աղմուկ չը լսեմ (դուրս է գնում):

ՏԵՍԱՐԱՆ IX

ՆՈՅՆԵՐ ԿՈՄԱՆԳ ՎԱՐԺՈՒՀՈՒ.

(Մի փոքր լուծին. աշակերտները գլուխները կուցած ու երբեմն միմեանց տետրակների մէջ նայելով՝ աշխատում են: Մուշեղը կզմզում է գրատախտակին):

ՅԱԿՈԲ. Հը, Մուշեղ, քրտնեցիր:

ՄՈՒՇԵՂ. Վճռում եմ՝ վճռիր, այս կողմն ի՞նչ եմ նայում:

ՇԱՄԻՐԱՄ. Վախճում ես որ կարտագրենք (բոլորը ծիծաղում են):

ՕՆՆԻԿ. Հանգիստ թողէք նրան: Քիչ մնաց ես էլ սխալէի:

ԱՍՏՂԻԿ. Ես այս բոպէիս կը վճռեմ, այս բոպէիս:

ՏԻԳՐԱՆ. Տղէք, 4 անգամ 16 քանի՞ է:

ԱՍՏՂԻԿ. Չասէք, չասէք. թող ամեն մէկը ինքը վճռի: Թէ չէ կերթամ օրիորդին կասեմ:

ՏԻԳՐԱՆ. Խաբարեզան:

ԱՍՏՂԻԿ. Իսկ դու... իսկ դու...

ՕՆՆԻԿ. Ես վերջացրի...

ԱՍՏՂԻԿ. Այս բոպէիս, այս բոպէիս ես էլ եմ վերջացնում: Օննիկ, ապա ցոյց տուր՝ ի՞նչպէս ես վճռել:

ՏԻԳՐԱՆ. Յոյց չը տաս, ցոյց չը տաս: Թող ինքը վճռի:

ԱՍՏՂԻԿ. Կարծում ես՝ ինքս չեմ կարող, ի՞նչ է: Այ այս բոպէիս, այս բոպէիս...

ՏԻԳՐԱՆ. (ծաղրելով) Այս բոպէիս, այս բոպէիս...

ՅԱԿՈԲ. Մուշեղ, բաներդ ի՞նչպէս են... (Մուշեղը յուսահատական շարժում է անում):

ՕՆՆԻԿ. Գամ օգնեմ:

ՄՈՒՇԵՂ. Տեղդ կաց:

ԱՍՏՂԻԿ. Օննիկ չօգնես: (Կամացուկ ականջին) Մուշեղը քո տետրակը այսօր կեղտոտեց: Տես: (Մուշեղը չարախնդաց կողքով նայում է):

ՕՆՆԻԿ. Ո՞ր տետրակս: (Համում է տետրակներս եւ սկսում է մէկ մէկ թերթել). Վայ, այս ի՞նչ է: Հայերէն տետրակս այս ի՞նչ է դառել:

ԱՍՏՂԻԿ. Մուշեղն արաւ, ես ինքս տեսայ: Առաւօտեան վաղ ներս վազեց ու խաղիւզեց: Գնանք, դանդառու ենք տեսչին, թող լաւ պատժի: Նախանձից արաւ: Ո՛հ, նա քեզ շատ է նախանձում:

ՕՆՆԻԿ. (վճռաբար) Ոչ, ես չեմ դանդառուի: Տանը նոր տետրակի մէջ կարտագրեմ: (Մուշեղը շփոթած է):

ԱՍՏՂԻԿ. (վազում է Մուշեղի մօտ) Հէ, ես ասացի՞ Օննիկին որ նրա տետրակը խաղիւզեցիր... (դրսից լսում է ծառայի ձայնը):

ԾԱՌԱՅ. Էս սով է շջտակու կոթը կոտրել: Կապկտրածներ:

ՏԻԳՐԱՆ. (կամացուկ Յակոբին) Բանը բաց-
ւում է:

ԾԱՌԱՅ. (լուսամուտի ետեւից): Ծախ բունը սով է քանդել: Էսպէս էլ կրահ:

ԲՈՂՈՐ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԸ. Ո՞ր բունը, ի՞նչ բունը (վեր են թռչում տեղերից ու խոնում լուսամուտի մօտ):

ԾԱՌԱՅ. Ծառի վրայի ծախ բունը սով է քանդել: Մէկ գնամ տեսչին յայտնեմ: Էս փէտի կոթով ամենքիդ ծեծել տամ:

ՏԻԳՐԱՆ. Շատ մի բղաւի: Քո կարօն է քանդել, ուզում ես հիմա աշակերտներին վրա դնել: Աւելի լաւ է քո տղիդ խրատես:

ԲՈՂՈՐԸ. Քո կարօնն խրատիր, կարօի հողին հանիր...

ԾԱՌԱՅ. Տօ, անհոգիներ, իմ կարօնն ե՞րբ տեսաք:

ՅԱԿՈԲ և ՏԻԳՐԱՆ. Այսօր առաւօտ, մեր աչքովը տեսանք:

ԾԱՌԱՅ. Այ դուք, ստախօսներ: Իմ կարօն երէկ ճաշից յետոյ գիւղը գնաց, նա սրտեղից կարող էր էսօր բունը քանդել (հարեւան սննեակից երեսում է վարժունու զուխը):

ՇԱՄԻՐԱՄ. Օրիւրդը, օրիւրդը... (բոլորը վազում են իրենց տեղերը):

ՎԱՐԺՈՒՀԻՆ. Այդպէս էք խնդիրը վճռում, հո՞: Հանդարտ նստեցէք ու պարապեցէք: Մուշեղ, դու էլ շուտով վերջացրո՛ւ (հեռանում է):

ԱՍՏՂԻԿ. Ես այս բոլակիս, այս բոլակիս կը վերջացնեմ: Շամիրամ, օգնեա:

ՇԱՄԻՐԱՄ. Սպասիր, ես էլ եմ սխալել:

ՅԱԿՈԲ. (կամացով) Տիգրան, շուտով բռնը տանենք պարտէզում պահենք, թէ չէ՝ կը դան մեզ մօտ կը գտնեն: (Երկուսն էլ դուրս են թողում պատուհանով: Մուշեղը անհանգիստ է):

ԱՍՏՂԻԿ. Շամիրամ, տես, տես, ի՞նչպէս փախան:

ՕՆՆԻԿ. (մօտենալով Մուշեղին) Շուտով վերջացրո՛ւ, այս բոլակիս գանգը կը տան: Կաւ չէ որ չը վճռես (սկսում է կամացով քացատրել: Մուշեղը մերկնաքար գրում է):

Աշակերտներից երբեմն մէկը, երբեմն միւսը վճռեցի... Դուրս եկաւ... Այ տղերք, պատասխանը հինգ է:

ՇԱՄԻՐԱՄ. (ծափ տալով) Ես էլ գտայ... հինգ է, հինգ:

ԱՍՏՂԻԿ. Ես էլ... այս բոլակիս, այս բոլակիս: Առաջին հարցը ռոն է: (Յակոբն ու Տիգրանը ներս են թողում պատուհանով եւ նստում իրենց տեղերը): Սպասեցէք, սպասեցէք, տեսուչը որ հարցնի, ես բոլորը կասեմ: Ես ու Շամիրամը հօ տեսանք:

ՏԻԳՐԱՆ ու ՅԱԿՈԲ. Ապա ասել էք: Ձեր օրը կը տեսնէք:

Երեխաներից մի քանիսը. Յակոբ, Տիգրան, ձեր քանը կը լինի... (Մտնում է տեսուչը. բոլորը ոտքի են ելնում: Օննիկը գնում է տեղը):

ՏԵՍԱՐԱՆ X.

ՆՈՅՆԵՐ, ՏԵՍՈՒՉ ու ԾԱՌԱՆ

ՏԵՍՈՒՉ. (խիստ) Նստեցէք: Ծառան ասում է որ թռչնի բռնը քանդած է և խողանակի կոթը կոտրւած: Կարօն այդ չէր կարող անել. երէկ նա գնացել է գիւղը: Ուրեմն ձեզնից մէկն ու մէկն է եղել: Ձեզ հազար անգամ ասել եմ որ բներին ձեռք չը տաք և դպրոցական իրերը չը փչացնէք: Ո՞վ է արել այդ: (Ընդհանուր լուծիւն: Աստղիկն ու Շամիրամը իրար թելով քրդում են թէ «ասա», քայց նայում են Տիգրանի ու Յակոբի կողմն ու լուծ): Օննիկ, ո՞վ է արել:

ՕՆՆԻԿ. (վեր կենալով) Ես չը գիտեմ. ես ուսուցչանոցումն էի:

ՅԱԿՈԲ. Իսկ առաւօտը դու չէիր որ կամեցել էիր բռնը քանդել և մեզ վրա դնել:

ՕՆՆԻԿ. (զարմացած) Ե՛ս:

ՏԵՍՈՒՉ. Օննիկ, մի՞թէ դու...

ՄՈՒՇԵՂ. (մէջ մտնելով) Պարոն տեսուչ...

ՏԵՍՈՒՉ. Ի՞նչ է:

ՄՈՒՇԵՂ. (մի քիչ լուծիւնից յետոյ. յուզւած) Օննիկը չի քանդել բռնը... Բռնը ես քանդեցի (Ընդհանուր շփոթութիւն եւ զարմանք):

ՏԵՍՈՒՉ. (Շեշտակի նայելով Մուշեղի աչքերին)

Դ՞՞՞՞՞՞՞ քանդեցիր:

ՄՈՒՇԵՂ. Այո, ես. ուզում էի Օննիկի վրա դնեմ որ պատժւի...

ՕՆՆԻԿ. Ի՞նչ վրա: Ինչո՞ւ: (Մուշեղը լուծ է): Տեսուչը երկար նայում է Մուշեղի նային):

ՄՈՒՇԵՂ. Ներեցէք, պ. Կեսուէ. ես վատ արի:
Էլ երբէք չեմ անի:

ՏԵՍՈՒԶ. (մ'ի փոքր մտածելուց յետոյ) Ազնիւ
խօսք:

ՄՈՒՇԵՂ. Այո,
ՏԵՍՈՒԶ. Լաւ: Յիշիր այս օրը: (Զանգ):

ՕՆՆԻԿ. Ձեռքդ, Մուշեղ (սեղմում է նրա
ձեռքը):

Վ ա Ր ա գ ո յ Ր

» Հ Ա Ս Կ Ե Ր Ի» ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1. Հեղ. Մելիք-Հայկազեան, Գասն օր գետնի տակ 20 Լ.
2. Օսկար Ուսյը, Պրինցն ու ծիծեռնակը . . . 20 Լ.
3. Ստ. Լիսիցեան. Բաջ ճամբորդներ . . . 25 »
4. Աթ. Խնկոյեան. Գիւղացին ու արջը . . . 25 »
5. Ստ. Լիսիցեան. Բաջ զինւորներ, պիէս . . . 8 »
6. Ռ. Պասկանեան, Չախու . . . 20 »
7. Ստ. Լիսիցեան. Սոված գայլը . . . 10 »
8. Կլաւդիա Լուկաշևիչ. Բեռի Մ'կօ . . . 20 »
9. Կարլ Էվալդ. Երկիրն ու դիտաստղը . . . 12 »
10. Կապուան. Ֆիօրէ փերին, Ասեղ. . . 12 »
11. Իւանովիչ. Աւօհնց Ստեփանը. . . 20 »
12. Կ. Լուկաշևիչ. Ծաղիկների մէջ. . . 12 »
13. Աթ. Խնկոյեան. Աղւէսն ու արջը. . . 20 »
14. Նիկ. Սարգսեան. Կենդանիների գոյնները . . 15 »
15. Բրեա Հարա. Միտ. . . 12 »
16. Է. Սիւտոն-Տօմպսօն Կախալանջիկը. . . 12 »
17. Գ. Շաբ. Արագոնաւորդները. . . 25 »
18. Աթ. Խնկոյեան. Պապն ու շաղկամը . . . 12 »
19. Կար. Միրիանեան. Մայրը . . . 12 »
20. Յովի. Թուման. Բէք անողին քէֆ չի պակսիլ. 20 »
21. Պուշկին. Բնած դժխուէին . . . 20 »
22. Ն. Սարգսեան. Թէ ինչու համար է ծաղիկը 20 »
23. Նոյն. Թէ ինչպէս են տարածուած սերմերը . 20 »
24. Կարլ Էվալդ. Տասներկու քոյր. . . 10 »
25. Ֆէրրօ. Տօնի համար . . . 10 »
26. Աթ. Խնկոյեան. Փնայու մուկը
27. Աթ. Խնկոյեան. Աղւէսն ու Կուռնկը. . . 10 »
28. Մամին-Սիբիրեակ. Ծեր ճնճողուկ, ձիւնու,
Պառաւ Մոռանի խոտտովանքը . . . 12 »
29. Վարդան Վարդանեան. Մաարդն ու Նամարդը 10 »
30. Աթ. Խնկոյեան. Ծիան ու Որբերը . . . 5 »
31. Էրնստ Սէտոն-Տօմպսօն. Կալլիկ քոթոթը . . 20 »
32. Կ. Մ. Ստանիսկովիչ. Դայեակը . . . 20 »

ՀԱՍԿԵՐ ԱՄՍԱԳՐԻ ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԹԱՏԻՈՆ

1. Ստ. Լիսիցեան. Պահմանոցիկ 5 Կ
Ստ. Լիսիցեան. Ազատութիւն 5 »
2. Սէյրի. Նոր վարժունքին 5 »
3. Սէյրի. Ես իշխան եմ 5 »
4. Ստ. Լիսիցեան. Գաղտնիք 5 »
5. Ժորժիկ Մանուէլեան. Փնթի 5 »
Գ. Շահ-Պարոն. Գող—սիրտը դող 5 »
6. Տիկ. Մարգարիտ. Դասարանում 5 »
7. Յ. Բեօսեան եւ Ստ. Լիսիցեան. Քեռին . . . 5 »
8. Գլազունով. Տիկին Սիրան, փ. Կ. Միրիանեան 5 »
9. Ստ. Լիսիցեան. Քաջ զինուորներ. 8 »
10. Կ. Լուկաշեւիչ. Ծաղիկների մէջ 12 »
11. Փէրրո. Տօնի համար 10 »

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0402444

11106

ԳԻՆԸ 5 ԿՈՊ.

Պահեստը՝ Թիֆլիս «ԳԻՐ» գրախանութում: